

ODENSE TEATER
1011

Kim Fupz Aakeson, Jens Blendstrup og Line Knutzon

En absurd kavalkade, der vender

ALT PÅ HOVEDET

Skolemateriale

Kim Fupz Aakeson, Jens Blendstrup og Line Knutzon
En absurd kavalkade, der vender
ALT PÅ HOVEDET

Danmarkspremiere

Spillested:
Værkstedet, Jernbanegade 21, Odense C

Spilleperiode:
11. november - 6. december 2010

Iscenesættelse og idé
Petrea Søe

Scenografi og kostumer
Lisbeth Burian

Bearbejdelse
Petrea Søe og Lisbeth Burian

Medvirkende:

“Miraklet”

Manden	Peter Zandersen*
Konen (stemme)	Mette Maria Ahrenkiel

“Manden der blandt andet var en sko”

Mogens	Mikkel Bay Mortensen
Inga	Mette Maria Ahrenkiel

“Splinten i hjertet”

Hynde	Natali Vallespir Sand
Tynde	Mikkel Bay Mortensen
Moderen	Jytte Kvinesdal

*3. års elev på Syddansk Musikkonservatorium og
Skuespillerskole

Indledning	4
Handlingen kort	5
Samtale med instruktør Petrea Søe	6
Samtale med scenograf Lisbeth Burian	8
Kim Fupz Aakeson	10
Jens Blendstrup	11
Line Knutzon	12
Det absurde teater	13
Eksistentialismen	15
Er der noget, der hedder absurd billedkunst?	16
“Alt på hovedet” - men hvorfor?	19
“At skabe sig” - ideer til opgaver i billedkunst, dansk og drama	20
Uddrag af “Splinten i hjertet”	21
Uddrag af “Manden der blandt andet var en sko”	23
Praktisk guide til Odense Teater	26

Indledning

Hermed skolemateriale til forestillingen ALT PÅ HOVEDET.

Materialet kan bruges som baggrundsviden til dig og inspiration til forløb, du selv kan udvikle, ligesom du kan vælge de dele, du finder mest relevante for dine elever.

Vi håber, at materialet kan inspirere til arbejdet med forestillingen.

God fornøjelse.

Dette skolemateriale er skrevet af Odense Teater, Peter Krogh-Sørensen, Hanne Blicher, Karen Jette Andersen og Anette Dyremose Ståhl. De fire sidstnævnte er medlemmer af Odense Teaters Skolekontaktudvalg. Det er et udvalg, der består af lærerrepræsentanter for forskellige områder indenfor skoler og gymnasiale uddannelser. Skolekontakten vejleder Odense Teater i spørgsmål angående skoler, uddannelsesinstitutioner og unge i teatret.

Hvis du har kommentarer eller spørgsmål til materialet, er du velkommen til at kontakte Ane Bjerg Rasmussen i Odense Teaters Presseafdeling på mailen presse3@odenseteater.dk eller pr. telefon 63 13 92 53.

Handlingen kort

ALT PÅ HOVEDET er en hyldest til det absurde i tilværelsen. Det er en forestilling, der består af tre selvstændige tekster af tre danske dramatikere: Kim Fupz Aakeson, Jens Blendstrup og Line Knutzon.

“Miraklet” er en kort novelle af Kim Fupz Aakeson fra 1995, der handler om en mand, der kaster sig ud fra taget af et højhus. Han fortryder på vejen ned og får pludselig vinger, men bliver to timer senere skudt ned af to fritidsjægere i udkanten af en kommunal tilplantet skov. Om aftenen bliver han farseret og stegt i ovnen.

“Manden der blandt andet var en sko” er et radiospil af Jens Blendstrup fra 1997. Det handler om Mogens, der hele tiden transformerer sig til noget nyt. Når han ligger under bordet i underbukser, er han en sko, og når han ligger i indkørslen med syltetøj i mundvigen, er han et pindsvin, der er blevet kørt over. Hans kone forsøger at følge med i hans forvandlinger, indtil hun en dag bliver træt og går ud for at finde en mand, hun kan regne med. Til sidst erkender hun dog, at det mest spændende nok er at acceptere at leve et liv uden for normen.

“Splinten i hjertet” er et teaterstykke af Line Knutzon fra 1991. Det handler om Hynde og Tynde, der begge har problemer med livet og med at leve op til om-

verdenens krav, som for eksempel at man skal have seks fingre, hvis man vil have et arbejde. I mangel af moderlig omsorg har Hynde bestilt en automatisk skabsmor, der desværre viser sig at være fyldt med fejl og have en voldsom trang til portvin. Hendes underbo Tynde, der er på flugt fra en smørrebrødsjomfru, er meget indstillet på at flytte ind til Hynde, og måske har hun mere brug for ham end en defekt skabsmor?

Samtale med instruktør Petrea Søe

Petrea Søe er instruktør - og sammen med scenograf Lisbeth Burian - idékvinde bag forestillingen ALT PÅ HOVEDET med undertitlen "Stykker med absurd og lidt med vilje".

Af Peter Krogh-Sørensen

Hvad er ideen bag forestillingen ALT PÅ HOVEDET?
- ALT PÅ HOVEDET er et teaterstykke, der er sat

sammen af tre forskellige absurd/komiske stykker, der er skrevet af tre danske dramatikere - henholdsvis Kim Fupz Aakeson, Jens Blendstrup og Line Knutzon. De forstår alle kunsten at gøre noget meget kompliceret enkelt og klart. Stykkerne har jeg udvalgt og sat sammen. Min idé var at lave en forestilling, hvor man for en aften kan få lov at se verden fra tre forfatteres forskellige og absurde vinkler.

Forestillingen er tænkt som en hyldest til forfatterne. Jeg synes disse tekster er forførende og fantastiske, og det er en gammel drøm at få lov at iscenesætte noget af det, jeg holder allermest af.

Hvordan er forestillingen bygget op?

- Forestillingen begynder med teksten "Miraklet", der i virkeligheden er en novelle, som vi har arbejdet videre med. Vi har brugt manden fra novellen, der er træt af sit liv og kaster sig ud fra et tag, og så har vi opfundet replikker til hans kone, som vi hører, men aldrig ser. Manden fra dette stykke går igennem scenerne i forestillingens to andre stykker - som en engel, der går gennem stuen - og forestillingen slutter med slutningen af novellen. Manden bliver på den måde en gennemgående karakter, en figur, der binder alle tre stykker sammen. "Miraklet" er mere mytisk, mere magisk, end de to andre, der er mere absurd/komiske.

- "Manden der blandt andet var en sko", som oprindeligt er et radiomanuskript, bliver spillet som et

separat stykke. Vi tager dog fortællerstemmen fra radiomanuskriptet væk, fordi den ikke er nødvendig i teaterstykket. "Splinten i hjertet" er et selvstændigt dramastykke og bliver også spillet separat.

Hvad handler forestillingen om?

- Alle teksterne handler om at turde risikere livet. I "Miraklet" kaster manden sig ud fra et højhus uden at vide, hvad der sker. Det er ikke en historie om selvmord, men en historie om at turde overgive sig til det uforudsigelige. "Manden der blandt andet var en sko" er en historie om at turde være anderledes, og "Splinten i hjertet" er en historie om at turde knytte sig til nogen, at turde mærke sorg. Så ALT PÅ HOVEDET er altså en absurdistisk kavalkade om at turde risikere livet. De forsøger alle at leve normalt, men det er først når de overgiver sig til sig selv - til tilfældet og kaos og dropper forsøget på at nå det perfekte - at de bliver lykkelige. Det gennemgående tema i teksterne er kærligheden og dens helt basale udfordringer.

Hvad betyder titlen ALT PÅ HOVEDET?

Titlen handler om, at hvis man vender tingene lidt på hovedet eller på vrangen, så kan man få nye synsvinkler på noget, der ellers kan virke fastlåst, størknet og uforanderligt, og vi kan komme til at stille spørgsmål ved det selvfølgelige.

Hvad er det, der tiltaler dig ved det absurde?

- Jeg kan godt lide, at alvorlige, tunge og hårde

emner skildres uproblematisk og humoristisk. Livet er problematisk. Man kan vælge at se på problemerne som noget værre noget, vi skal have overstået. Men problemer er jo gode nok, hvis vi kan se dem som noget, vi kan bruge til at udvikle os. Og taget med et glad sind, så er modgangen en nødvendig ting, noget vi skal have i livet for at leve og udvikles. Forfatterne stiller skarpt på virkeligheden og stiliserer den, for at den bliver mere virkelig. Det er næsten overnaturalistisk. Og på den måde kan vi bruge humoren og det absurde til at lære noget om det alvorlige liv, og til at genkende os selv som komiske væsner i en nogle gange lidt underlig verden.

Arbejdsspørgsmål:

- Hvordan forstår I titlen på Teaterstykket ALT PÅ HOVEDET?
- Læs og analysér novellen "Manden der blandt andet var en sko" (findes i novellesamlingen "Laterna Vagina" af Jens Blendstrup). Hvad handler novellen om? Diskutér, hvad Jens Blendstrup opnår ved sin måde at skrive historien på. Sammenlign med stykket.
- Læs novellen "Miraklet" (findes både i novellesamlingen "Sidemanden" og "Anden omgang - udvalgte noveller af Kim Fupz Aakeson).

1. Sammenlign novellen med stykket. Snak om, hvordan novelleteksten er blevet dramatiseret. Hvad er med, og hvad er ikke med? Hvordan synes I at dramatiseringen er lykkedes?

2. Hvordan ville I formidle teksten? Klassen deles op i:

- Film
- Hørspil
- Teater

Tal også om, hvem I vil henvende jer til: Er det til forevisning i en børnehave, en klasse på mellemtrinnet eller måske et forældremøde?

Kim Fupz Aakesons bog "En helt anden historie og andre historier" indeholder også mange gode historier til denne opgave.

- Drama og oplæsningsopgave (mellemtrin og 7 - 8 kl.). Læs "Meget mærkelig morgen" af Kim Fupz Aakeson:
 - Leg med teksten
 - Læs teksten
 - Del roller ud
 - Klæd jer ud
 - Vis resultatet og diskuter tekstens muligheder

Samtale med scenograf Lisbeth Burian

Hvordan vil du beskrive scenografien?

- Scenografien er et enhedsrum, der møbles lidt om til de forskellige stykker. Grundrummet er gråligt, og så bliver der puttet forskellige farveuniverser ind i de forskellige stykker ved hjælp af rekvitter og kostumer, og det er med til at adskille de tre stykker fra hinanden. Det er en pap-agtig scenografi, der er som en model af det perfekte sted, fordi forestillingen handler om folk, som gerne vil have det normale. Men vi forsøger ikke at lave realisme. For eksempel er vinduerne bare et print af vinduer med gardiner, og de bliver set udefra, selvom man er inde i folkenes stuer. Vi har arbejdet meget med kendte rammer og spejlinger, og med ude og inde, oppe og nede. Vi vender rundt på tingene.

Hvordan viser I en mand, der hopper ud fra et tag?

- Det at skulle vise en mand, der springer ud fra taget af et højhus, har været den største udfordring. Hvordan løser man det? Vi har valgt at lave hele scenografien som en fotostat af en husfacade i beton, der er lagt ned, så facaden er på gulvet, og på endevæggen er der et spejl, der er skråtstillet. Så manden ligger på gulvet, men man ser ham falde i spejlet. I resten af forestillingen er der gardin for spejlet.

Billede af model af scenografien til ALT PÅ HOVEDET

Hvordan har du arbejdet med scenografi og kostumer i de tre stykker, og hvad symboliserer de?

- "Miraklet" handler om en mand, der står af, fordi hans liv er blevet for kedeligt og trist. Han kan ikke længere se meningen med det. Så kostumer og scenografi er også kedelige og triste. Da han hop-

per ud fra taget, får han vinger. Til vingerne har jeg ladet mig inspirere af vildanden. Jeg har studeret forskellige fugle og fundet frem til vildanden, både fordi den kan spises, ligesom manden bliver, og fordi dens farver passer ind i farveuniverset med de grå farver og et strejf af blå.

- I "Manden der blandt andet var en sko" er universet koldt, stramt og kantet, og farverne er lyseblå og røde. Det er som et ikon på den perfekte familie. Men det er jo meget modsat manden Mogens' natur, for han kan netop ikke leve op til dette perfekte billede. Deres tøj er stift designertøj, men når Mogens tager habitjakken af, ligner hans hvide skjorte med røde prikker nærmere røde hunde eller en anden form for sygdom eller udslet med knopper.

- I "Splinten i hjertet" er universet mere hyggeligt og blødt med sækkestole, og farvepaletten er med brune, lilla og lyserøde farver både i rekvisitter og kostumer. Det er nogle mærkelige mennesker, der sidder mærkeligt skævt i sækkestolene. Hynde er ligesom gået i stå i teenageårene, fordi hun engang er blevet såret. Så hun forskanser sig i sit hjem med puder, og også med hensyn til tøjet, hvor hun har lidt for lange ærmer, store bamsesøvler og en stor krave, som hun kan forsvinde i ligesom en skildpadde, der går ind i sit skjold. Hun har teenagerens kompleksitet; hun vil gerne både være usynlig og blive set på én gang. Tynde er derimod en påtrængende, nørdet type, hvis tøj er skævt sammensat både hvad angår materialer og farver. Han lader som om han er på flugt for at kunne gøre kur til Hynde, og kommer ind i hendes hjem og tager jakken af, og åbner på den måde op, som Hynde aldrig ville gøre. Skabsmoderen, der er brun og ligesom ikonet på en mor, er lidt falmet på forsiden, fordi hun har stået til salg i et vindue.

Lisbeths Burians kostumetegninger af Mogens ("Manden der blandt andet var en sko") og Hynde ("Splinten i hjertet")

Kim Fupz Aakeson

Af Karen Jette Andersen

Kim Fupz Aakeson er født i 1958 på Vesterbro i København men voksede op i Albertslund, hvor han levede hele sin barndom og ungdom. Efter endt HF-eksamen tog han med Tvinds Rejsende Højskole til Pakistan. Denne "rejse" på 16 måneder fik stor betydning for ham. Verden åbnede sig for ham såvel positivt som negativt, Tvinds hårde disciplin var efterfølgende svær at "få ud af kroppen".

Efter Tvind-tiden flyttede Kim Fupz Aakeson sammen med gode venner i kollektiv i Næstved. Her begyndte han at lege med både musik, maleri, tegning og lokalradio. Han opdagede hurtigt, at det var tegningen, der var det mest værdifulde for ham, så han kastede sig over tegneserien og debuterede med "Gå løs på livet" i 1982 efterfulgt af "Kys" i 1986. Efterhånden blev underteksterne til tegningerne større og større, hvilket blev overgangen til at skrive børne- og ungdomsbøger.

Steffen Larsen skriver i "Vilde veje om 21 danske forfattere, der skriver for unge":

- Set i bakspejlet har Kim Fupz altid rapporteret fra de gales verden. For små og store. Og dem midt imellem. Han gør det på mange forskellige måder. Så man kan tisse i sengen af grin eller i bukserne af skræk. I ungdomsbøgerne rører han ved noget, der

ellers kun sjældent bliver rørt ved. På det allerinderste plan. I den første "Englebarnet", er det meget intimt endda. Også med "De gale", der virkelig er fyldt med vanvid, drejer han lyskeglen hele jorden rundt.

Kim Fupz Aakeson tog afgang fra filmskolens manuslinje i 1996 og har siden skrevet både novelle- og spillefilm. Han har også været dramatiker og leveret stykker til diverse teatre i Danmark, blandt andet musicalen "DEN ENESTE ENE", der bliver opført på Odense Teater i foråret 2011.

Kim Fupz Aakeson siger selv:

- Jeg har investeret talent og sved i tegneserier, billedbøger, illustration, børne- og ungdoms- og voksenromaner, teater, radioteater, jeg har skrevet og tegnet fra det hoplaglade til det sorteste, og havde døgnnet haft bare et par timer mere, så havde jeg givetvis forsøgt at sætte musik til også. Flittig Lise kombineret med et vist fravær af selvkritik kaster om ikke andet noget kvantitet af sig.

- Jeg går stærkt ind for humor, som har det med at indfinde sig af sig selv i det, jeg laver. Også imod min vilje ind imellem... Grundtonen kan ændre sig, f.eks. bliver det ofte sort humor, hvis jeg er i dårligt humør, men en del af det at blive ældre er jo at acceptere, at det ikke bliver anderledes. Det er sjovt at grine, men det er også at dække sig lidt ind, og måske kan der ligge en angst for inderlighed, tror jeg. (Forfattere fortæller 10 essays om at skrive

børne- og ungdomslitteratur)

Kim Fupz Aakeson henvender sig til ALLE, og hans forfatterskab er stort. Hvert år siden 1982 er der udkommet bøger med gode, sjove, fantastiske, eftertænksomme, mindeværdige og indholdsrige fortællinger. Mange år er det blevet til tre eller flere på årsbasis. Filmmanuskripterne tæller ikke mindre end 12 siden 1999, bl.a. "Den eneste ene", "Miraklet", "Okay", "Prag" og "Rene hjerter".

Kilder:

Steffen Larsen "Vilde veje om 21 danske forfattere, der skriver for unge"
Forfattere fortæller 10 essays om at skrive børne- og ungdomslitteratur

Jens Blendstrup

Forfatteren, dramatikeren, skribenten m.m., Jens Blendstrup, er født i en akademikerfamilie i Århus i 1968, men bor i dag i Korsør. Han er uddannet cand. mag. i litteraturhistorie og historie fra Syddansk Universitet i 1996. Under uddannelsen skrev han historier, som han eksempelvis fik publiceret i det poetiske tidsskrift "Hvedekorn". I 1994 debuterede han i bogform med novellesamlingen "Mennesker i en mistbænk" og siden har han skrevet en lang række noveller, romaner, digte, radiospil og skuespil. I 1997 debuterede han som dramatiker i DR Radio med "Manden der blandt andet var en sko", og i 2004-05 var han tilknyttet Aarhus Teater som husdramatiker.

Det groteske og surrealistiske løber side om side med humoren og det selvironiske gennem Jens Blendstrups litterære univers. I novellesamlingen "Pludselig flæben" formår han at afstemme disse ingredienser på en måde, der, ligesom gennembrudsromanen "Gud taler ud" og den ligeledes selvbiografiske "Bombaygryde", har begejstret både anmeldere og læsere.

I en tilsyneladende bramfri tone fremstiller Blendstrup med stor empati det nære og almindelige. Han holder sig dog fra rugbrødsrealisme og formår at opstøve hverdagens skævheder. Og når han finder

dem, holder han stædigt fast og forstørrer dem indtil det absurde.

Jens Blendstrups tekster indeholder ofte symbolik uden at være for fortænkte, for plottet må ikke blive forudsigeligt, og læserne skal fortolke dem frit. De handler ofte om ægteskaber og dysfunktionelle familier.

- Det er i hverdagen, tingene sker, og i min novelle "Manden der blandt andet var en sko", fortæller jeg om et ægteskab, hvor konen er utilfreds med manden, fordi han ikke er normal og ikke kan få arbejde. For at forsvinde fra konens utilfredshed forvandler han sig blandt andet til en sikkerhedssko og en kuglepen fra Tivoli. Novellen er en hyldest til menneskeheden, fortæller Jens Blendstrup i en artikel i "Amagerbladet" fra 2006.

Samme sted siger han:

- Det alvorlige skal pakkes ind i noget sjovt, og der skal sukker om det dybe, eksistentielle liv. Mine tekster er absurde og overdrevne, og de bliver ofte betragtet som langt ude. Jeg kan godt lide at zoome ind på detaljen og så puste den op til noget grotesk. Jeg kan godt lide dem med bristerne, og jeg har mere sympati for pølsemagere end akademikere.

Som der står i Gyldendals Teaterleksikon:

- Båret af et spillende sprogligt talent parret med en absurd humor og et samfundssatirisk bid por-

trætterer Jens Blendstrup på underfundig og ofte hylende morsom vis tilværelsens skæve og gerne selvtilstrækkelige eksistenser.

Jens Blendstrup modtog Dan Turèll-prisen i 2005.

Kilder:

Wikipedia.org

www.forfatterweb.dk

"Dialog for to i Villa Pølsely", artikel i Amager Bladet 27.06.2006 (fundet på www.mariabrandt.dk)

Gyldendals Teaterleksikon 2007

Line Knutzon

Af Hanne Blicher

Line Knutzon er født i 1965. Hun er datter af skuespiller, sceneinstruktør og tidligere teaterleder Lars Knutzon. Efter folkeskolen cyklede Line lidt planløst rundt i livet – arbejdede som servitrice, i vuggestue og var ude at rejse. I alt brugte hun 6-7 år på at finde ud af, at "det nok var noget med at skrive og noget med teater", der var det rigtige. Som skuespiller har hun medvirket i filmen "Mord i mørket" fra 1986 og i tv-serierne "Kirsebærhaven 89" fra 1989 og "Hvor svært kan det være" fra 2001. Hun kom på Det Danske Teaters dramatikerværksted i 1989 og året efter blev hun tilknyttet Aveny Teatrets dramatikerkollegium. Her fik hun mulighed for at lege med sine egne tekster og få sat dem i scene af professionelle instruktører, og så var vejen banet for Line Knutzons succesgang som dramatiker over de danske og udenlandske scener. Hun debuterede som dramatiker med "Splinten i hjertet" på Aveny Teatret i 1991.

Line Knutzon er en mester i at parre det tragiske med det humoristiske og groteske og skaber dermed en slags moderne farcer. Det absurde univers oplever vi ofte i mødet mellem de figurer, der optræder i hendes manuskripter. De er almindelige mennesker i en almindelig hverdag, men deres hverdag er alligevel alt andet end almindelig. Den er præget af

misforståelser, forunderlige møder og mærkelige detaljer, der på trods af, at det er detaljer, alligevel spiller afgørende roller. Derudover er Knutzons figurer ofte karikerede og fyldt med modsætninger. Søstrene Lis og Tis og vennerne Tudeberg og Nymse er f.eks. navne på nogle af hendes figurer fra manuskriptet "Først blir man jo født" om seks beboere i tre lejligheder og deres indbyrdes forhold – og her kan man, allerede når man introduceres for personernes navne, ane, at der er noget "skævt" på spil.

Knutzons figurer virker ofte naive i deres sproglige tilgang til dialogen og hinanden, og det er mere reglen end undtagelsen, at de taler "forbi hinanden", når de taler med hinanden. Hun lader figurerne lege sprogligt med klicheer og ordsprog og karikerer vores hverdag og vores møder med hinanden. I "Splinten i hjertet" optræder f.eks. en skabsmoder – Line Knutzon eksperimenterer med ordet moderskab, vender det "på hovedet", og moderen befinder sig under en del af handlingen inde i et skab og kommer kun lejlighedsvist ud.

Humoren og de sjove typer kan være med til at beskrive det moderne og følsomme menneskes vilkår og alle de udfordringer, vi står overfor i vores hverdagsliv, ligesom vi ofte kan genkende brudstykker af os selv i figurerne. Replikken er besynderlig frodig og anarkistisk og rummer en absurd-realistisk samfundskritik af 90'ernes rodløshed, og

teksterne rummer mange spørgsmål og problemstillinger - i langt højere grad end de rummer svar og formaninger.

Line Knutzon har bl.a. skrevet teaterstykkerne: SPLINTEN I HJERTET (1991), SNART KOMMER TIDEN (1999), FØRST BLIVER MAN JO FØDT (1994), GUITARISTERNE (2005) og DEN LUFT ANDRE INDÅNDER (2001).

I 1999 fik hun årets Reumert som bedste dramatiker for "Snart kommer tiden", og i 2000 modtog hun Danske Dramatikeres Hæderspris.

Kilder:

Flygare, Henrik og Annette Koldkjær Højlund: Drama i dansk, systime 2004

Lucas Ib, og Anne McClymont: Ny Dansk Dramatik, dansklærerforeningen 1998

Sørensen, Karen: Dramatik – en grundbog, Systime 2008

Wikipedia.org

Det absurde teater

"Det er en absurd tanke..." - "Det er da absurd, at regeringen igen har..." Sådan bruger vi ofte ordet 'absurd' – i betydningen 'urimeligt', 'fornuftsstridigt', 'mærkeligt'...

Når det bruges om teaterformen Absurd Teater, får det en mere begrænset betydning. Det absurde teater opstod efter Anden Verdenskrig, i en tid hvor der ganske vist var erklæret fred, men hvor atomtruslen hang så meget desto tungere over befolkningernes hoveder. Inspirationen kom fra det folkelige gøgler-teater og cirkusklovne.

I mellemkrigstiden havde Brechts episke teater forsøgt at sætte en politisk dagsorden, men nu syntes der ikke at være nogen mening med noget – heller ikke i at forsøge at ændre tingenes tilstand. En verden, hvor millioner kunne slås ihjel så let som et knips med fingrene. En verden, hvor ens tilværelse kunne smadres af bomber uden varsel. Hvor var meningen? Hvorfor skulle man gøre sig umage? Var det en verden, man kunne tillade sig at sætte børn ind i? Og ikke mindst: Kunne der virkelig være en Gud, som tillod sådanne grusomheder?

Dramatikere har altid hentet inspiration i den verden, de var en del af. Således også efterkrigstidens dramatikere: Samuel Beckett placerer sine figurer i et tomrum og lader dem søge en mening: De glædes

over livet her og nu, men uden perspektiv (GLADE DAGE), og i forestillingen MENS VI VENTER PÅ GODOT venter de på en Godot, som aldrig kommer. Eller de sidder fast og er begrænsede i deres muligheder (GLADE DAGE og SLUTSPIL). Eugene Ionesco leger med sprogets muligheder. Han viser, hvordan vi taler forbi hinanden og siger ting, der ikke står for en nærmere analyse. Jean Genet viser magtkampe, men ikke som Brecht i et forsøg på at vække til en politisk stillingtagen, snarere som en parodisk afspejling af tingenes vrangtilstand.

Det var den engelske (ungarsk fødte) teatermand Martin Esslin, der så, hvad disse tre dramatikere – og et par andre – havde tilfælles, og som opfandt begrebet 'Absurd Teater'. Absurd betyder her altså ikke 'afvigende fra normen', men snarere 'visende den normale tilstand – som er absurd': Vi venter på det, som ikke sker, vi taler forbi hinanden, vi er begrænsede i vores muligheder – det er den absurde virkelighed.

Det absurde teater var kendetegnet ved, at skuespillene ikke havde nogen fremadskridende handling og ingen intrige, og personerne opførte sig ulogisk og talte ofte nonsenssprog. I starten stod publikum højst uforstående over for disse antilitterære og anti-naturalistiske dramaer, som fremviste menneskets fremmedgørelse, sprogets manglende kommunikationsevne og personernes forsøg på at skabe kontakt, hvor det ikke er muligt.

Ud fra et konventionelt synspunkt kan absurd teater virke meningsløst, men hvis det bl.a. vurderes på baggrund af psykoanalysen, får det en anden betydning, fordi vægten lægges på dets berøring med arketyper i det kollektive ubevidste. Personerne på scenen er personifikationer af mønstre, som mennesket er tvunget til at virkeliggøre, og de ting, de foretager sig, er oprindelige handlinger, der skildrer eksistentielle muligheder.

At tilværelsen er uden mening, var også et hovedpunkt for de eksistentialistiske filosoffer som Jean-Paul Sartre og Albert Camus – og tilbage til Søren Kierkegaard. I mellemtiden har tiden og verden ændret sig; selvom der stadig kan opleves kriser og krige, giver tilværelsen i dag langt mere mening. Alligevel ser man fra tid til anden de absurde dramatikeres stykker opført, og der er nyere dramatikere, der i et åndeligt slægtskab med de 'rigtige' absurdister kan se absurde aspekter i vor tids hverdag. Det gælder for eksempel Line Knutzon, som på elegant vis fører traditionen op til vor tid.

Det absurde teater i vor tid

Det absurde teaters klassikere bliver også opført i vor tid, men der har i nyere tid været en mindre interesse for de absurde stykker. Stykkernes provokation af publikum har ændret sig betydeligt, således at publikum i dag ikke undrer sig over stykkernes manglende tids- og stedsangivelse eller personernes manglende psykologi. Nyere dramatikere anvender

ofte elementer fra det absurde teater, og publikum bliver ofte efterladt i en undren. Eksempelvis bruger tyskeren Botho Strauss i sine stykker en scenografi og replikbehandling, der ligger tæt på det absurde teaters grundelementer. Og herhjemme anvender for eksempel Astrid Saalbach og Line Knutzon absurde elementer og leger for eksempel med faste vendinger og udtryk, som er en helt fast del af vort sprog, men som, hvis de bliver taget alvorligt, giver stykkerne et særdeles komisk udtryk. Line Knutzon er meget inspireret af Eugène Ionesco. Der er for eksempel mange lighedspunkter mellem DEN SKALDEDE SANGERINDE og Line Knutzons SNART KOMMER TIDEN.

Kilder:

Henrik Flygare m.fl.: Klar scene (DRAMA, 5. oplag 2002)

Gyldendals Teaterleksikon 2007

Eksistentialismen

Når man arbejder med det absurde drama, kommer man ikke uden om den betydning, som eksistentialismen fik for denne genre.

Indtrykkene både fra to verdenskriges grusomheder - i dag kunne det være fra de begivenheder, som udspiller sig i Gaza-området - bevirker, at det moderne menneske kommer til at opfatte tilværelsen som præget af meningsløshed og eksistentiel usikkerhed.

Det, som specielt kom til at præge efterkrigstiden, var en følelse af, at man havde mistet troen på tidligere tiders urokkelige sandheder og fundamentale trosbegreber – både den religiøse tro og troen på gamle idealer og ideer.

I 1942 stillede den franske forfatter Albert Camus spørgsmålet, om mennesket ikke burde søge tilflugt i selvmord, eftersom livet havde mistet al betydning. Mange forfattere, blandt andre Albert Camus og Jean-Paul Sartre, har beskæftiget sig med denne problematik, og man benævner dem *eksistentialister*. Det, der ligger bag eksistentialisternes filosofi, er, at mennesket har nogle forventninger om orden, formål og værdier, som tilværelsen ikke er indrettet til at honorere. Når mennesket alligevel baserer sin tilværelse på dette grundlag, skabes der en tomhed i mennesket, og tilværelsen opleves som meningsløs.

Her påpeger eksistentialisterne så, at mennesket ikke kan leve på sådan en fremmedgjort måde. Mennesket har behov for sammenhæng i tilværelsen og derfor er det nødt til at tage ansvaret for sit eget liv og handlinger. Det kan resultere i en angstfølelse, fordi hele meningen med tilværelsen kommer til at afhænge af én selv.

Ifølge eksistentialisterne kan man ikke slippe for dette. Man havde tidligere set, hvordan en sådan angst for frihed havde fået mennesket til at flygte ind i autoritære systemer som fascisme og nazisme. Man kan heller ikke nøjes med at spille en rolle i tilværelsen som elev, lærer, forældre eller noget helt tredje, man må hele tiden prøve at finde sig selv. Eksistentialisterne gør altså personligheden til grundlaget for tilværelsen og afviser tanken om, at miljøet præger mennesket, hvilket var naturalisternes synspunkt. Camus anvendte ordet 'absurd' om menneskets situation og vilkår, og det absurde er netop kernen eller temaet i mange dramatikeres produktion både dengang og i nyere dansk dramatik.

Arbejdsspørgsmål:

- Læs mere om eksistentialisme
- Hvilke absurde og eksistentialistiske træk kan du finde i stykkerne i ALT PÅ HOVEDET?
- I de absurde tekster ligger også en kritik af det moderne samfund og den måde, vi opfører os på overfor hinanden og de forventninger, vi har til hinanden og vores liv. Hvordan kommer dette til udtryk? Prøv at finde eksempler i stykkerne i ALT PÅ HOVEDET og diskutér betydningen.

Er der noget, der hedder absurd billedkunst?

Det absurde teater er en teaterretning, som opstod i Frankrig efter 2. Verdenskrigs rædsler. Men hvad med absurd billedkunst? Findes der absurde malerier, skulpturer, installationer?

I modsætning til begrebet Absurd Teater findes der ingen formel retning indenfor billedkunsten, som kaldes "absurd billedkunst". Men det betyder ikke, at der ikke findes billedkunstnere, som forsøger at vise os, hvor absurd, meningsløs eller usammenhængende, de opfatter tilværelsen. Tværtimod.

Surrealisme (overrealisme) er formentlig den kunstretning indenfor billedkunsten, som kommer nærmest scenekunstens absurde teater. Inspireret af den tyske psykolog Sigmunds Freuds psykologiske teorier om det ubevidste i mennesket og om drømmes betydning, udsprang surrealismen som en retning indenfor billedkunsten blandt Paris' kunstnere tilbage i 1920'erne og 1930'erne. I deres billeder blandede surrealistene drøm og virkelighed, og menneskets ofte ubevidste og undertrykte seksualitet var et af deres absolutte yndlingsemner. Resultatet blev billeder og skulpturer fulde af – set med datidens øjne – groteske og absurde scenarier.

Salvador Dalí, "Hummertelefon", 1936

I selvbibliografien "Det hemmelige liv" (1942) skrev Dalí lidt om hummere og telefoner. Og her undrede han sig over, hvorfor han - når han bestilte en stegt hummer på en restaurant - aldrig fik en kogt telefon i stedet!

Salvador Dalí i
1960'erne

Francis Bacon "Studie efter Velasquez's portræt af Pave Innocent X" (1953), og Diego Velásquez "Portræt af Pave Innocent X" (1650).

Det er u-h-y-g-g-e-l-i-g-t!

Det er ikke kun surrealisterne, som skabte billeder, der kan opfattes som absurde. Kunstnere har til alle tider forsøgt at påvirke os, ryste os, provokere os, ændre verden ved at udtrykke sig gennem former og motiver, som adskiller sig fra det alment almindelige.

En kunstner, hvis motiver kan betegnes som absurde, er for eksempel den britiske maler Francis Bacon. I 1953 malede han et billede af Pave Innocent X. Et motiv, som han kopierede efter den spanske Hofmaler Diego Velásquez's billede fra 1650. Bacons billede er muligvis ikke absurd i forståelsen "livet er meningsløst" – men er der alligevel ikke paralleller til noget af det, som kendetegner det absurde teater?

Synes du det er absurd – og hvorfor egentlig?

I grunden er ordet 'absurd' et relationelt begreb, for hvad der virker absurd for den ene, kan være sund fornuft for en anden. For eksempel blev folk i begyndelsen voldsomt provokerede af de seksuelle undertoner i surrealisternes malerier. Men i dag provokerer surrealisternes værker os nærmest ikke. Det skyldes, at samfundsnormer, konventioner og moralkodekser har ændret sig en hel del siden dengang.

Hvad den absurde teaterform og den absurde billedkunst formår, er således at afsløre noget om os selv. Den kan synliggøre vores opfattelser af, hvad vi synes er normalt og unormalt. For når vi for eksem-

pel synes, at et maleri er provokerende - eller at en forestilling er absurd - så fortæller vores reaktion os samtidig noget om, hvilke grænser og måske ubevidste fordomme og normer, vi lever ud fra.

Så når du næste gang synes, at noget er absurd, er det måske værd at tænke over, hvorfor du egentlig synes, at det er absurd?

Paul McCarthy "Santa Claus with a Buttplug" (2007) (24 meter høj og oppustelig) og "Complex Shit" (2008)

Arbejdsspørgsmål:

1. Salvador Dalí
 - Hvorfor er Salvador Dalis "Hummertelefon" (1936) et surrealistisk værk?
 - Hvorfor tror I, at Dalí har lagt en hummer ovenpå telefonen?
 - Kan I se nogle seksuelle undertoner i værket?
 - Synes I, at værket er absurd?
 - Prøv, om I kan finde andre surrealistiske værker af for eksempel danske kunstnere.
2. Pave Innocent X
 - Kan I se lighedspunkter mellem Francis Bacons billede og det absurde teater?
 - Hvordan adskiller Bacons billede sig fra Velásquez's billede?
 - Beskriv, hvad I tror, der foregår på Bacons billede af Pave Innocent X.
 - Hvad synes I om Francis Bacons billede? Hvilket af de to billeder synes I bedst om?
3. Paul McCarthy
 - Paul McCarthy er en amerikansk samtidskunstner, som elsker at provokere vores moral. Se på de to skulpturer af McCarthy og diskutér, hvorfor de er absurde.
 - Synes I, de er absurde/provokerer de jer? Tror I, jeres forældre eller bedsteforældre ville blive provokerede?

“Alt på hovedet” - men hvorfor?

Af Hanne Blicher

“Odin hang i et træ med hovedet nedad i 9 dage og nætter - med spyddet i sig - og ingen gav ham mad og drikke. Alt sammen for at opnå stor visdom”. Sådan står der i den nordiske mytologi.

Dan Turell, nu afdøde forfatter og digter, skrev engang en hyldestsang til hverdagslivet, der hedder “Jeg holder af hverdagen”. Som moderne mennesker kan vi lide at være på farten og udvikle os, men alligevel kan vi også godt lide trygheden i det kendte og det almindelige. Tænk blot på ordsproget “ude godt – men hjemme bedst” og “hovedet op og benene ned”.

Netop derfor kender I måske også det der med, at hverdagen af og til gentager sig selv og får os til at glemme at se os omkring og tænke over, hvordan vi egentlig har indrettet vores samfund og vores liv med hinanden. Og engang imellem bliver det bare lidt for meget “leverpostej” og almindeligheder, og så får vi lyst til at dagdrømme, lave forårsrengøring, “starte på en frisk” eller rejse ud i verden og se os omkring.

Poul Nesgaard, kendt for Børne- og ungdoms-TV i Danmarks Radio og som rektor for Filmskolen,

fortalte engang i et avisinterview, hvordan han havde malet sit gamle hus år i en ny og skrigende lyseblå farve. Egentlig var det ikke særlig pænt – men han så sit hus og sit liv i et helt nyt perspektiv, hver gang han kom hjem fra arbejde og vandrede op igennem sin indkørsel.

Det udfordrende, den skæve vinkel, overraskelserne og forskellige forandringsprocesser kan alt sammen være med til at give ny visdom og nye vinkler. For vi har brug for overraskelser og for at se ting på nye måder for at kunne skabe forandring.

Måske derfor giver det mening at vende op og ned på alting engang imellem – sååh... har du husket at stå på hovedet i dag?!

Arbejdsspørgsmål:

- Diskutér, hvad I forstår ved at “vende ting på hovedet”? Hvad gør det ved dagligdagen/virkeligheden?
- Find eksempler på tekster/folk/situationer, hvor tingene bliver vendt på hovedet; både bogstaveligt og i overført betydning.
- Hvilken rolle spiller humor, når man skal se på ting med “nye øjne”?

“At skabe sig” - Ideer til opgaver i billedkunst, dansk og drama

Af Karen Jette Andersen

I ALT PÅ HOVEDET får Hynde en skabsmor. Det har inspireret til disse kreative opgaver omkring skabe og døre og hvad der kan gemme sig i dem/bag dem.

Foruden ALT PÅ HOVEDET kan følgende for eksempel bruges til baggrundsmateriale:

Ungdomsromanen “Englebarnet” af Kim Fupz Aakeson, der handler om en ensom dreng, der opdager, at englebarnet bor i et skab på hans værelse. Filmen “Blinkende lygter” af Anders Thomas Jensen, hvor én af drengene som barn bliver sat ind i et skab, fordi han har røget.

1. Dansk/Billedkunst

Find billeder, reklamer, kunstværker m.m. med døre og skabe; døre i byen, døre i huset eller lejligheden, skabsdøre etc.

- Lav en udstilling
- Hvad viser disse døre set udefra?
- Hvad skjuler disse døre, hvad foregår der bag dørene? Skriv gode historier.

2. Dansk/Billedkunst

Materialer: Karton, limpistol, pap, farver/maling, knapper, glimmer, stof etc.

Der skal fremstilles skabsdøre, små miniaturredøre, store klædeskabsdøre, arbejdsskabsdøre, etc.

Dørene skal kunne åbnes og lukkes, og man skal kunne se, hvad der er bag dørene.

Lav fernisering evt. med tekster til billederne.

3. Drama

Find gamle, brugte skabe. Stil skabene på scenen. Skabenes indhold har læreren lagt i, uden at eleverne har set det.

Forslag til indhold:

1. Hat, musik og læbestift
2. Kogebog, invitation og forklæde
3. Bamse og børnebog
4. Telefon, briller og regnemaskine
5. Kærestebrev
6. Avis
7. Balletskørt og musik
8. Digt og kjole

Eleverne - som kan være alene eller to og to - vælger et skab og improviserer ud fra indholdet i skabet. Der kan være adgang til enkelte beklædningsgenstande.

Uddrag af "Splinten i hjertet"

TYNDE - Må jeg spørge om du nogensinde har haft en kæreste?

HYNDE - Ja - det HAR JEG FAKTISK HAFT ... Og han havde seks fingre på hver hånd og fast arbejde...

Tynde er rystet.

TYNDE - Det vil sige... altså, var du forelsket i ham?

HYNDE - JA, TYNDE DET VAR JEG...

TYNDE - Undskyld ... Men hvor er han så nu?

HYNDE - Det ved jeg ikke - han sidder vel et eller andet sted og blærer sig med sine seks fingre ...

TYNDE - Var det ikke lidt ulækkert... seks fingre...

HYNDE - Nå. Jeg har da engang kommet sammen med en trearmet bistan skient ude fra sydvest ... okey ... det var måske lidt... du ved ... men sølle fingre... det' sgu ikke noget ...

TYNDE - Men Øhhhhh, er du så ked af det ... i din grundvold ...???

HYNDE - Ja, Tynde ... man får splinter i hjertet.

TYNDE - Hva' får man ...???

HYNDE - Man får splinter i hjertet.

TYNDE (*tager sig angst til hjertet*) - Var han den der populære type med dyre møbler og kæmpe vennekreds?

HYNDE - Ja ... meget populær ... mange venner ... meget arbejde ...

Tynde kan slet ikke klare det her og må rejse sig og bliver arrig.

TYNDE - NÅ. NÅ. Fint NOK... splinter i hjertet - den er god med dig... ved du hvad - jeg har sgu lidt ondt af din kære moder ... tænk at skulle sidde inde i et skab hele livet når man gerne vil ud og æe nogen på kinden...

HYNDE - Hvad mener du ...? Ae ... hvorfor siger du det ...

TYNDE - Ae. Det er meget almindeligt - mange gør det ... AER HINANDEN ... (*bliver hidsig ved tanken*) Se her ... (*ær sig selv hårdt på kinden*) Det sgu da tydeligt at hun savner en mand og nogle rigtige børn ...

HYNDE - Så prøv og spørg hende ...

Tynde åbner skabet

TYNDE - Fru Moar... Hyndes Fru Moar

Skabsmoderen vågner i sine tømmermænd

MODEREN - I har vel ikke en TREO?

TYNDE - Hynde, en Treo til vor Mor.

HYNDE (*for sig selv*) - MIN mor

MODEREN - Jeg har virkelig hovedpine.

TYNDE (*fedtende og smilende*) - En Treo skal nok hjælpe.

MODEREN - Og noget portvin, måske.

TYNDE - Jo, jo ... Hynde ... portvinen.

MODEREN - Det er så røvsygt at være ædru...

TYNDE - Ja, der er sørme...

HYNDE - Det Tynde der, godt vil vide er om du ikke savner nogle rigtig børn og en mand - istedet for sådan nogle åndspyg mæer som os??? Eller i det hele taget nogen andre mennesker?????

MODEREN - ANDRE MENNESKER ... aldrig i livet ... Skulle jeg, skabsmoder i fjerde generation sidde og græde på en bænk ved Søndersø ... føj for den ... med iskolde hænder og et brændende varmt hjerte - helt alene med tankerne flyvende rundt i hovedet - bare fordi man lige kom til at kunne li' en eller anden mand - fy for den lede - helt alene - Og den eneste man til sidst har, er manden i månen, der stirrer på en med sine gennemtrængende grønne osteøjne ... SKÅL.

HYNDE - Du kan altså ikke li' nogen, fordi du er bange for at de går fra dig, eller "bliver revet bort i et meningsløst trafikuheld ..."

MODEREN - Ja, sådan kan man godt sige det - jeg kan få så ondt i mit hjerte når jeg tænker på at man kan bruge hele livet på at lede efter en nål i en høstak, og når man så endelig har fundet nålen, har man fået så meget hø i hovedet at man ikke er klar over at det er nålen man har fundet ... det' sgu ikke rart at tænke på ...

TYNDE - Jeg forstår godt ærede Fru Hyndes mor ... Jeg bryder mig heller ikke om at bryde mig om nogen ... er det ikke rigtigt Hynde??? Jeg er altid paranoid og sulten ...

Hynde bliver irriteret over hans fedteri.

HYNDE - VED DU HVAD! (tager ham i kraven) Det

her har ikke en skid med sult at gøre, din lille fedterøv... I to kan sammen tage ud til Søndersø og sætte jer og græde ... Sådan en omgang selvmedliddende pisseeegoister (*hun lægger sig på sofaen under et tæppe*) Røvlorte-psykopater-forræddere-pikkelort-overklassemanerer ...

Tynde og skabsmoderen kigger nervøst på hinanden mens Hynde bande og svovler. Da hun omsider falder til ro fortsætter de deres fedtede dialog.

MODEREN - Øh ... Tynde ... gider du gøre mig en tjeneste ...

TYNDE - Ja, selvfølgelig, Hyndes mor ...

MODEREN - Kald mig bare mor...

TYNDE - Mor.

MODEREN - Kan du ikke lægge skabet ned ... Jeg tror ikke denne stilling er godt for mit blodomløb i længden.

TYNDE - Jo, ja ... (*han lægger skabet ned som en kiste*)

MODEREN - Øh - må jeg bede om noget ... det er så trist bare at ligge ... fladt du ved

Tynde henter hele flasken.

TYNDE - Vil du ikke ha' hele flasken?

MODEREN - Ih - jo tak, Tynde og nu vil jeg gerne være lidt alene ... jeg skal til fodlæge farvel

Tynde kigger længselsfuldt på hende.

MODEREN - Jeg sagde farvel.

TYNDE - Farvel...

Uddrag af "Manden der blandt andet var en sko"

Det er lørdag formiddag i et hus i Smørum Nedre. Der sidder en mand under køkkenbordet. Nu kommer der en kvinde ind og sætter sig i en stol og trækker den ind mod bordet. Hun giver et hvin fra sig da hun mærker den bløde hud fra et andet menneske. Forsigtigt bøjer hun sig ned og får øje på sin mand gennem 10 år der sidder nøgen på gulvet foran hende.

KVINDEN:

Det må du altså aldrig gøre mere Mogens! Det ender med at jeg får et hjerteanfald en skønne dag!

FORTÆLLEREN:

Manden reagerer ikke. Han sidder bare og ser ned i det brune linoliumsgulv hvor der ligger krummer han aldrig før har fået øje på. Konen smiler lidt småirriteret. Hun har prøvet det før. Hun har prøvet det mange gange. Men selvom hun tænker sit hjælper det jo ikke meget på situationen. Hun har en mand med mange sider som det hedder. Hun har hørt om mænd, der springer ud af skabe og pludselig hellere vil have andre mænd end kvinder. Hun har hørt om mænd, der klæder sig ud som kvinder. Men hun har også hørt om mænd, der er den samme hele tiden. Hun tænker på det tit, konen. Og når hun tænker på det så tænker hun det

ville være dejligt at ha en mand hun kunne overlade ansvaret til.

Men der sidder konen og der ligger manden. Der banker hendes hjerte. Og der kommer hendes mund og kysser ham på munden. Og dér kommer hendes stemme som er kærlig.

KONEN:

Nå er det en af de dage Mogensmand hvor vi ligesom ikke vil være ved OS selv?

FORTÆLLEREN:

Manden svarer ikke. Det er utroligt så meget et køleskab kan brumme. Og så alt det snavs der samler sig i revnerne og under radiatoren.

KONEN (som tog hun temperatur nå et barn med fåresyge):

Hvem er du så idag min ven? Er du et lille eger i en park uden for Munchen?

FORTÆLLEREN:

Manden fryser men svarer ikke. Konen ser på uret. Jobbet kalder. Hverdagen venter på hende. Men hun bryder sig ikke om at tage hjemmefra sådan. Der er noget uforløst over dagen når han bare ligger der. Det giver en dårlig rytme i arbejdsdagen sådan.

KONEN (rimelig munter):

Hvad kan vi så finde på? Nej du er selvfølgelig en lille radise der prøver at komme op af jorden er du

ikke Mogens?

FORTÆLLEREN:

Manden ignorerer hende nu totalt. Han er dybt skuffet over hendes forslag. Han synes ærligt talt hun er ved at falde af på den.

Der var engang hvor hun kunne gætte ham hurtigere end han kunne nå at forvandle sig. Der var engang - tænker han selvom han ganske vist ikke er i stand til at tænke som det han er.

Konen går ud på badeværelset og børster tænder og parfumerer sig og pakker mentholbolsjer og ting ned til endnu en arbejdsdag på kontoret i Roskilde. Tilsidst kommer hun atter ud i køkkenet og bukker sig forsigtigt ned for ikke at ødelægge sine strømpebukser.

KONEN:

Nu smutter jeg skat. Jeg kan næsten regne ud at du ikke kommer afsted i det humør du er i idag. Men hvis du nu får det bedre eller forvandler dig til noget mere praktisk så ville det være rart hvis du gad at ordne vandhanen ude i bryggerset. Den drypper. Forresten så ved jeg godt du er en sko. Det er du altid når du sidder under køkkenbordet.

MANDEN (stakåndet):

Har jeg virkelig været en sko før?!

KONEN:

Mmmh... masser af gange. Du har både været en

tennissko som der var en hund der havde savlet på. Og hvis jeg ikke husker meget fejl så var du vist også en sikkerhedssko for nogle måneder siden...

MANDEN (med overbevisning)
Ja men den her gang er jeg altså en træsko!

KONEN:
Så siger vi det. Du er ganske bestemt en rigtig nydelig træsko!

KONEN (kysser ham):
Hvor om alting er så ville det være fint hvis du gad at ordne den vandhane i bryggerset inden jeg kommer hjem.

MANDEN (irriteret):
Du ved godt det tager tid at transformere sig. Det tager tid for sjælen at omstille sig til en anden form. Det tager tid og kræver kræfter. Og du ved jo lige så godt som jeg at det er den eneste måde at komme ind til...til mit og...dit..hm... bedre jeg.

KONEN:
Ja, ja, jeg ved godt du ikke kan gøre for det men at det er en form for barne-traume-epilepsi af en art. Men måske kunne du nogle gange bare nøjes med at tage noget medicin og prøve på at fungere som alle andre normale voksne mennesker der har pligter og...brug for penge til husholdningen og til en ny kjole og en tur i... Fårup Sommerland.

MANDEN (krænket):
Bebrejder du mig nu igen!

KONEN:
Nej, nej. Selvfølgelig gør jeg ikke det. Det er bare ligesom ja... 10 år... er længe når man ikke...altid... synes der er den store udvikling. Og vi skulle jo også gerne have børn engang...

MANDEN (højstemt)
Du kan tro vi skal have børn!

FORTÆLLEREN:
Manden mander sig op og kravler ud fra køkkenbordet og rejser sig i sin fulde mandshøjde og viser hende sin nøgne krop med alle dens små charmerende træk og buler.

MANDEN:
Du kan tro vi skal have børn!

FORTÆLLEREN:
Han slår sig på brystet og lægger sit lem i hendes hånd. Så hun kan veje det og vurdere dets kvalitet. Dets seriøsitet. Dets massefylde.

MANDEN:
En dag vil far her gøre os til flere end vi er. Og så vil mor blive lykkelig og vokse og skabe et helt lille menneske som vi vil kalde Sofie eller Ib. Og der skal ikke være nogen smalle steder.

Kun brede alleer med cacao og fjernsyn og dejlige timer hvor vi allesammen lægger ansigterne mod hinanden og er en familie....

FORTÆLLEREN:
Konen må tage et tørklæde frem. Når manden taler så taler han virkeligt til hendes hjerte. Og når han bruger ord som far og mor så er det ligesom om han taler på vegne af hele menneskeheden. Som lederen af flokken. Som ham der fik os til at rejse os på to ben og blive homo...homo et eller andet. Og så ved hun hvorfor hun valgte ham i sin tid på trods af alle de særheder og skavanker der nu engang følger med når man bliver to og tænker på engang at blive tre. Og måske er det i virkeligheden fordi han er det første menneske på jorden der rejste sig at han har så svært ved at blive oppe hele tiden men må sætte sig og gennemgå evolutionen atter og atter fordi han stadig har hår inde i sit kranie som dengang hvor vi havde hår over det hele for at stå imod nattekulden og rovdyrerne der var vores værste fjender. Men nu må konen ærligt talt tage sig sammen for arbejdsdagen venter og opgaverne hober sig op.

KONEN:
Jeg må gå nu...Men du er min mand, og den her...

MANDEN (konen rykker i hans lem):
HOOOh!

KONEN:

Den er også min.

FORTÆLLEREN:

Manden trækker hende ind til sig og holder hende fast og klemmer hende som kun en leder af flokken ville gøre det. Og for hendes skyld måtte han godt forvandle sig til en abe lige nu og på stedet så de kunne glemme alt om pligterne og vælte omkuld og gøre hinanden glade. Men manden bliver ved med at være menneske. Og de kysser hinanden længe før hun går.

Læs mere:

“Manden der blandt andet var en sko” er udgivet som novelle i novellesamlingen “Laterne Vagina” af Jens Blendstrup, Samleren 2000.

“Miraklet” er udgivet i novellesamlingen “Sidemanden” af Kim Fupz Aakeson i 1995, og senere i novelle-samlingen “Anden omgang - udvalgte noveller” af Kim Fupz Aakeson, Gyldendal 2005

Praktisk guide til Odense Teater

Hvornår skal jeg komme?

Forestillingen begynder præcist og teatret lukker dørene, når forestillingen går i gang for ikke at forstyrre skuespillere og publikum. Hvis du kommer for sent, kan du ikke regne med at du bliver lukket ind. Sørg for at komme i god tid. Når klokken ringer bedes pladsen indtaget. Toiletbesøg skal ske inden forestillingen.

Hvor skal jeg hænge mit overtøj?

Tasker og overtøj SKAL hænges i garderoben. Garderoben er på eget ansvar.

Skal man opføre sig på en bestemt måde i teatret?

Teater er en oplevelse, som du har samtidig med rigtig mange andre mennesker, så tænk på, at alle kan høre hvad du laver. Undgå højlydt samtale og sluk for din mobil. Hvis du spiser slik under forestillingen, så sørg for at bruge poser, der ikke larmer. Husk at teater er et samspil mellem scene og publikum. Det foregår live lige foran jeres øjne. Det er levende mennesker, der spiller for levende mennesker. Publikum er med til at skabe den rette stemning i rummet, så I må gerne klappe, grine eller græde, det bliver forestillingen kun bedre af!

Er der noget, der er forbudt i teatret?

Det er ikke tilladt at have tændt sin mobiltelefon i teatret. Mobilen skal slukkes helt og ikke bare være på lydløs. Mobilen kan forstyrre teknikken på scenen, de andre tilskuere samt skuespillerne på scenen.

Fotografering er ikke tilladt.

Odense Teater forbeholder sig ret til at bortvise publikummer, der ødelægger oplevelsen for andre med dårlig opførsel.

Må jeg spise og drikke i teatret?

Madpakker kan spises i Sukkerkogeriets forhal eller i Billetkontorets foyer. Fjern selv affald. Madpakker og medbragte drikkevarer må IKKE spises i salen eller i teatrets barområde.

Det er muligt at købe frugt, slik og drikkevarer i teatrets bar. Drikkevarer og chipsposer må ikke medbringes i salen. Slik må gerne medbringes (brug knitrefri poser). Når I forlader jeres pladser, skal I fjerne affald og slå sædet op, så alle kan komme ud.

Rigtig god fornøjelse!

